

СЕКЦІЯ № 2
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ
ОСОБИСТОСТІ

УДК 378

Бабійчук Д. О.

група 5366м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), cool.babiychuk2011@gmail.com

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті здійснено аналіз основних якостей Європейської кредитно-трансферної системи, визначено особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі.

Ключові слова: *вища освіта, освіта, ВНЗ, студенти, розвиток, навчальний процес.*

The article analyzes the main qualities of the European credit transfer system, identifies the peculiarities of the pedagogical process in a higher educational institution.

Key words: *higher education, education, higher education, students, development, educational process.*

Метою статті є здійснити аналіз основних якостей Європейської кредитно-трансферної системи та визначити особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі (ВНЗ).

Науково-технічний прогрес веде до збільшення престижу ролі вищої освіти в суспільстві, важливості освіти будь-якої нації, оскільки на теперішній час видатні досягнення економічного розвитку сучасних країн тісно пов'язані з

успіхами у вищій освіті. Освіта є важливою складовою її національної безпеки, запорукою майбутнього країни. Саме тому кожна держава піклується про проблеми освіти та сприяє її розвитку.

Питання організації педагогічного процесу у ВНЗ вивчали: Городиська В., Пантюк М., Міляєва В., Гладуш В., Ортинський В. Проте проблема потребує подальшого дослідження.

Тенденції розвитку вищої освіти в Україні визначаються стратегією її приєднання до Болонського процесу. Основною метою Болонського процесу є створення Європейського простору вищої освіти. Створення Європейського простору вищої освіти базується на таких принципах:

- 1) запровадження дворівневого навчально-виховного та кваліфікаційного рівня;
- 2) запровадження кредитної системи для розрахунку трудової інтенсивності навчальної роботи студентів;
- 3) формування системи контролю якості освіти;
- 4) підвищення мобільності студентів та викладачів;
- 5) забезпечення працевлаштування випускників.

Педагогічний процес у вищому навчальному закладі розглядається як спосіб організації педагогічних відносин, особливість якого полягає у цілеспрямованому використанні та відборі факторів зовнішнього розвитку учасників.

Педагогічний процес – спеціально організована, динамічна взаємодія педагога і дітей, спрямована на забезпечення їх навчання, виховання, розвитку.

Структура навчального процесу завжди залишається універсальною, незалежно від того, де вона відбувається. Мета полягає у відображенні кінцевого результату педагогічної взаємодії, до якого прагнуть всі його учасники. Методи – це методи взаємодії між собою учасників педагогічного процесу, через який зміст передається.

Форми організації педагогічного процесу визначають особливість зовнішнього вираження взаємодії учасників, що характеризується кількістю учасників, порядком, місцем і часом їх реалізації.

Індикатор оптимальної взаємодії, міжособистісного спілкування в педагогічному процесі вищих навчальних закладів – це інтелектуальні та емоційні зв'язки між викладачами та студентами, які відрізняються від особливостей взаємозв'язку між вчителями та учнями в школі. Викладачі та студенти ВНЗ однаково залучені до педагогічного процесу; між ними встановлені особистісно орієнтовані предметно-об'єктні відносини. Тому педагогічний процес підпорядкований принципам моделювання, згідно з яким всі заходи, що проводяться в університетах, повинні виникати в ситуаціях, максимально наближених до умов майбутньої діяльності та бути насичені професійним змістом. Відповідно до принципів моделювання, частка навчальних занять та заходів, що моделюють майбутню діяльність, постійно зростає завдяки впровадженню сучасних інноваційних технологій навчання.

Організація навчального процесу в університеті характеризується специфічними особливостями:

1. Дисципліни у вищій школі вивчаються в історичному розвитку, методах наукового пізнання, сприяє зближенню академічної роботи студентів із науковою.

2. Викладачі університету проводять не тільки наукову роботу зі студентами, але також здійснюють дослідження в галузі конкретної науки, викликають пізнавальну активність студентів, їх інтерес до досліджень.

3. Вирішальною ідеєю є ідея підготовки компетентного (професіонального) спеціаліста з вивчення всіх дисциплін навчального плану.

Педагогічний процес у вищій школі постійно оновлюється, розвивається, вдосконалюється, перебуває в стані постійних позитивних змін. Стратегічний напрямок його розвитку полягає у підвищенні самостійності, активності та свідомості учнів, збільшенні їхньої роботи, частці самоосвіти, самоорганізації тощо. Рушійними силами розвитку педагогічного процесу є наступні суперечності:

1) між діями вчителя та психолого-педагогічної, фізичної готовності студентів;

2) між вимогами сучасного суспільства, рівнем підготовки фахівців та можливостями впровадження сучасних інноваційних технологій навчання для підвищення рівня професійної діяльності;

3) між незалежністю викладачів вищих навчальних закладів у виборі інформації та недостатній незалежності студентів у отриманні цієї інформації;

4) пов'язані з особливостями адаптації колишніх школярів до нової системи освіти, змін у режимі роботи та відпочинку, нового колективу.

Мотиваційні та цільові об'єкти всіх учасників педагогічного процесу впливають на нову сучасну ідеологію, яка відповідає за майбутнє та розвивається в напрямку підвищення рівня самосвідомості людини. Виходячи з цього, можна визнати мотиви виявлення їх інтелектуального та творчого потенціалу, бажання об'єднати підготовку саморозвитку, стати компетентним фахівцем, успішне навчання, наукові дослідження тощо.

Реалії сучасності вимагають, щоб навчання в університетах було інтерактивним, суть якої – це процес навчання в умовах постійної, активної взаємодії всіх студентів, де викладач і студент, рівноправні суб'єкти діяльності.

Список використаних джерел

1. Городиська В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій / В. Городиська, М. Пантук, В. Міляєва. – Дрогобич : РВЦ ДДПУ, 2014.

2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. – Д., 2014.

3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / В. Л. Ортинський. – К., 2009.

4. Особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/12980108/pedagogika/osoblivosti_pedagogichnogo_protseesu_vischomu_navchalnomu_zakladi. – Назва з екрану.

5. Характеристика навчального процесу у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/file.php/903/6_lecture.pdf. – Назва з екрану.